

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 13 Agost de 1916.—Núm. 150.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Elecció presidencial

PER primera vegada a la vida he assistit a una elecció de President de República. En ma qualitat d'arbre trasplantat, d'extranger no nacionalitzat ciutadà argentí, he sigut un de tants espectadors.

Lo que he observat m'ha omplet l'ànima de goig. M'he plenament convenut que no es aquí la Democràcia una paraula buida; les virtuts cíviques no son pels argentins lletra morta.

Per a arribar a comprendre tota la valúia de les eleccions que acaven d'efectuar-se es precis donar una mirada retrospectiva. De cóm, relativament en pocs anys, la República Argentina des de l'últim esglaó en que pot baixar un país ha sapigut ascendir dignament fins a col·locar-se entre les nacions més civilitzades.

Per la força de les armes, fa uns cent anys, els argentins varen expulsar del territori als espanyols. Al declarar-se l'independència, el Govern argentí va trobar-se imposibilitat d'organitzar i administrar de moment aquest país més gran que mitja Europa. Sense recursos; amb poques vies de comunicació; sense preparació, i amb reduïts homes de suficient cultura per fer adaptar a tota la nació les lleis democràtiques. Els guerrillers de l'Independència, com «L'héro» de Rusiñol, consideraven denigrant el treball. La sang india que portaven a les venes, pel creuament d'espanyols i indígenes, els feien crudels. L'ignorància en que'ls havien deixat els espanyols, amb molts convents i poques escoles, completava el seu estat psicològic. D'aquí va nàixer el *caudillaje*, l'exaltació del valor personal, el *jefe* era el que presentava la llista més llarga d'assassinats. Bé es vria que en aquell temps la vida d'un home s'estimava tant com avui un paper de fumar. Se feia cada hù justícia o injustícia per la propia mà i'l més *valent* governava a pobles i províncies. La violència dominava arreu. Arreu hi havien enceses mil guerres civils. D'un savi argentí, Sarmiento, he llegit un llibre, «Facundo», en el que explica l'història d'aquest *caudillo*, Facundo Quiroga, ignorant i criminal, que va arribar a ser governador i capità general. D'aquella època també es el tipu popular «Juan Moreira», una especie de Joan de Serrallonga, que *mataba en buena*, quals *proezas* estan relatades en versos, en noveles i fins portades al teatre.

Els argentins vers patriotes, savis o de bons sentiments, se veien en l'impotència per a dominar aquell caos i molts d'ells plens de vergonya per l'estat en que's trojava la Patria tenien que emigrar, tals com Rivadavia, Sarmiento, Fidei Lopez, Alberdi i altres.

Va ser, en vritat, tot aquell temps, una pàgina denigrant per a l'Història argentina: uns ho atribueixen a la crisi de creixensa al passar la nació de l'esclavitud a la llibertat i molts altres a l'ignorància en que'ls espanyols van deixar a la major part dels fills del país.

Poc a poc el bon seny va imposar-se; se multiplicaren les escoles de primera ensenyansa; s'organitzà i administrà el país federativament i una bona policia va acabar amb el *matonisme*, a lo menys en les ciutats. Vinticin anys enrera els *pinxos* sols se veien en casos de joc i en periodos electorals. Els capitosts polítics se feien acompanyar per aquets *valents* en les seves excursions electorals. Tal com feia en Salvador Canals quan recorria els pobles del districte de Valls.

Per cert que en aquells temps, segons me conta en Pepito Pedrol, el germà del bon amic Mariano, l'escultor, els dos *pinxos* de més nombràdia a Buenos Aires eren dos paisans nostres: en Ricard Menjibar, germà de l'Isidoro, el que té'l «Cine Moderno», i en Manel Llorens, de Falset. Al primer li deien de renom el *guapo catalán* i al segon el *ti-gre*. Eren els més valents de tots els *pinxos*. En les principals cases de joc guardaven l'ordre públic i alguns prohoms no consideraven la seva vida assegurada sense la companyia d'un d'aquells catalans. Hi ha que advertir que sols els carrers centrals de Buenos Aires estaven a la nit degudament vigilats per la policia, en els restants la gent sensata, a boca de fosc, se tancava a casa.

Diu en Pedrol que una nit la policia va parar un parany an en Menjibar i an en Llorens, volguent acabar amb ells. Varen rodejar-los deu policies intimant-los a donar-se presos. Tant l'un com l'altre, en un bras el *poncho*, una especie de manta, i en l'altre mà'l ganivet, varen lluitar prop de mitja hora contra els *machetes* que esgrimia la policia. Diu que en Menjibar va exclamar:

—¡Soc fill de Tarragona i no'm rendeixo!

S'obriren pas a punta de ganivet i fugiren deixant un rastre de policies ferits. Ells tenien els cosos fets uns purgadors de tantes ferides, cap de mortal, de les que en menys de dos mesos curaren. La molta influencia política que tenien va ser causa que no tingués més conseqüències per a ells l'incident referit. Devien arribar a una transacció per quant al poc temps de restablerts, en Menjibar se feia propietari d'una mobleria en un llunyà poble de la provincia i en Llorens se dedicava a cobrar les rentes de tres cases que al arribar a Rosari de Santa Fè s'havia comprat. Aixís varen acabar, com a bons burgesos, l'un i l'altre, la seva vida aventurera.

Doncs bé; res d'això avui passa. No hi ha ni un sol *pincho* a Buenos Aires, població de prop de dos milions d'habitants; a qualsevol hora de la nit un home sol pot recorre sense perill els carrers més apartats; i'ls candidats, en auto, a caball o a peu recorren ben tranquils tot l'immens territori de la República.

He presenciat dues eleccions de diputats a Corts, desenrotllades dins d'un ambient d'ordre i de cultura molt lloable. ¡Que pagarien a Barcelona per fer les eleccions com aquí! Tan excelent resultat es degut a una savia llei electoral promulgada per l'anterior President de la República, Doctor Roc Saenz Peña. Haig d'advertir, emprò, que encare que aquesta llei s'apliqui per igual a tota la República, als pobles de la *campana*, segons noticies, les eleccions no van tan a l'hora, no s'efectuen amb tanta correcció com a les ciutats, i, sobre tot aquí, a la capital federal. Jo, doncs, haig de concretar-me a referir lo que he vist aquí, a Buenos Aires, aont visc.

En primer terme, la nova llei electoral ha procurat fer imposible l'indigna compra de vots, que molt descaradament s'efectuava avans. Se comprenia. Un extranger, pel fet de nacionalitzarse ciutadà argentí, adquiria el dret de votar i com el seu ideal no era la bona administració del país, sino el de *fer l'América* donava el vot al que li oferia més diners. L'objectiu de la llei s'ha lograt en un tot, tant que en les primeres eleccions per la nova llei un partit polític va volguer provar fortuna continuant el seu vell sistema de compra de vots. Va gastar un dineral i va obtindre una votació irrisoria. En canvi els socialistes, quals gastos electorals els cubrien per suscripcions voluntaries entre'ls afiliats, varen guanyar les majories amb una votació aplastadora.

Aquell partit no tan sols no va repetir la compra de vots sino que's va disoldre.

S'evita la compra de vots pels següents procediments: a cent metres de cada col·legi no's permeten grupos, ni comités ni cap agent electoral. L'elector de un a un se presenta a la *mesa*, per a, amb documents, justificar la seva personalitat; després passa a una especie de quarto fosc aont queda tancat i allí trova candidatures de tots els partits, en posa una dintre un sobre especial intrasparent i al sortir del quarto ell mateix posa el sobre dintre l'urna, qu'es de fusta. L'escrutini no's verifica immediatament després de l'elecció. S'envia l'urna lacrada i sellada junt amb la llista dels que han pres part en l'elecció i demés documents, tots degudament firmats, a la Junta local del Cens. Tres dies després, comprobada la recepció i bon estat de les urnes, la Junta comensa l'escrutini, tenint per secretaris escrutadors als representants de tots els partits que han pres part en l'elecció. Si un sobre conté dos o més candidatures si totes son iguals sols es vàlida una, si son diferents s'anulen totes. La més petita marca o contrasenya es suficient també per a anul·larla. Un petit pucentatje se tolera entre'l total de les candidatures i'l nombre d'electors; si es més la diferencia s'anula tota l'elecció d'aquell col·legi. Les demés infraccions son severament castigades. No havent-hi comprobació per qui l'elector ha votat es inutil la compra de vots. Se vota en plena conciencia. Per això els partits durant el periodo electoral se dediquen per tots eis seus regals a adquirir adeptes. Les impremes no paren de dia ni de nit. Les fatxades de les cases apareixen cada dematí amb una serie interminable de manifestos electorals. Mitins i manifestacions. Les places i'ls xaflans s'aprofiten per a donar conferencies. Els oradors queden afonics acavada la propaganda electoral. Els diaris, no cal dir-ho, dediquen pàgines senceres als detalls de la marxa de les eleccions i en aquesta forma els ciutadans escoltant a uns i altres, llegint els diferents manifestos, se forma cabal concepte i vota en conseqüència al més afí a les seves idees, ja que'l vot es obligatori.

Les eleccions de President i Vice-President de la República no s'efectuen, com les Diputats a Corts, per sufragi universal directe. Se realisen com a Espanya les de senadors per medi de compromisaris, d'*electores*, com ne diuen aquí, els quals si son votats per sufragi directe. Cada provincia elegeix els compromisaris que li corresponen segons la densitat de la seva població. El total a elegir son 300. Dos mesos després se reuneixen a la capital de cada respectiva provincia i voten al President i Vice-President de la República. Perque tingui validés l'elecció ha d'obtindre el candidat o lo menos la meitat més un de tots el compromisaris o siguin 151 vots. En el cas de no reunir aquest número legal de vots, allavors l'elecció la verifiquen el Congrés i Senat reunits. Per 152 vots, un més del que's necessitava, han quedat elegits els candidats del partit radical don Hipólito Irigoyen, per President de la República i don Pelagió Luna per Vice-President. Dels 152 vots n'hi havien 16 de la provincia de Santa Fè, que eren radicals disidents del Comité central del partit.

Avans d'efectuar-se l'elecció corrien molts rumors de que no s'obtindria dita votació; dos vots solsament que haguesin fallat votant al candidat contrari o en blanc, o no prenent part en l'elecció per ausencia o malaltia, real o fingida, eren suficients per no ser vàlida i tindre que ser el Congrés i Senat reunits els que'ls nombresin, aont els radicals tenint gran minoria els proclamats haurien sigut del

partit contrari. Se deia que per obtindre els 2 vots s'havien ofert quantitats fabuloses, tant més facil d'adquirir per quant els 16 electors de Santa Fè, sent disidents del Comitè central del partit, havent lluitat contra'ls candidats oficials del mateix, estaven en complerta llibertat d'acció per votar als candidats que millor an ells els hi semblés. A pesar de la disidencia, acordaren votar als candidats del partit. ¡No'n va faltar ni un! ¡Quin acte més digne d'admiració! Supposeuse que en unes eleccions de senadors a Tarragona se tractés de comprar 2 vots de compromissaris a lo mínim per 50.000 pessetes cada vot, i dieume no ja 2 vots sino l'immensa majoria demanarien la predilecció no tant sols per ausentarse o votar en blanc, sino per votar encare que fós al *sursum corda!* ¡Aixó d'aquí es Democracia! ¡Aixó d'aquí es virtut cívica! ¡Aixó d'aquí es ver patriotisme! ¡Es el triomf de l'Escola Laica!

Potser sí que en les Escoles laiques d'aquí s'ensenya amb excés tot lo que fa referencia a la Patria, potser sí es censurable que'ls argentins en ses festes patries obliguin a garrotades als estrangers a saludar la seva senyera blanca i blava; però tot aixó es pot ben perdonar si l'Escola laica es Escola de ciutadania, infiltrant als deixebles des de la més petita edat l'immensa transcendencia que té pels destins de la Patria un bossi de paper en forma de candidatura, que representa la conciencia de cada ciutadà, que per cap diner del mon s'ha de vendre.

Dels candidats electes, el President don Hipólito Irigoyen es la modestia i'l desinterés personificats. Mai s'ha fet fotografiar. Els retratos que d'ell publiquen els diaris son dibuixos aproximats que d'ell ha pogut observar al passar algún pintor o dibuixant. No ha prés part ni ha assistit a cap Assamblea, *meeting* o manifestació pública. Quan per unanimitat va ser designat candidat va renunciar, però al repetir-se la votació i novament per unanimitat elegit, va acceptar. El seu únic manifest va ser escriure una carta a la Presidenta de la Societat de Beneficencia dient-li que si surtia elegit President de la República renunciaria a favor de dita anys d'exercir la Presidencia. Havía en ell el precedent de que durant 17 anys consecutius havia renunciat a favor del Hospital de Nens el seu sou de professor de l'Escola Normal. Ja's compendrà que pot fer aquets desprendiments de sous per que la seva fortuna personal es molt important.

Del Vice-President electe de la República, don Pelagio Luna, se compta com a principal fet de la seva historia política que, essent ministre de Negocis Estrangers, al seu talent i habilitat se va deure el que no estallés una guerra entre Xile i l'Argentina.

El programa que's proposa desenrotllar el futur President des de les esferes del Govern, aquí els ministres son secretaris del Poder Executiu, el llegirà en el acte de presa de possessió, que's realitzarà el pròxim 12 d'Octubre. Hi ha expectació per coneixer aquest document, encare que'l país més que en les idees, sempre discutibles, que puguin contindre té absoluta confiança en l'honorabilitat i energia del que ha de ser el seu primer mandatari.

Una sola taca té la legislació argentina. Me refereixo a la llei anomenada de *residencia social*, promulgada amb motiu de varis atentats anarquistes. Aquesta llei autorisa a la policia per a que sense formació de causa expulsi cap als seus paisos d'origen als estrangers que's signifiquin per ses idees avensades. Encare que avui s'aplica poc, hi ha la promesa de ministres que aviat serà derogada. ¡Aixís sigui!

Que la nova Presidencia d'aquesta República se senyali per un esplendit avenç moral i material. Que acabi la crisis económica tan fonda que per causa de la guerra europea i per altres motius se sofreix. Que'ls braços de l'Argentina restin sempre oberts als homes de bona voluntat de totes les raças que sofreixen fam o set de justicia. Que rebí amesura als *redemptors* polítics o socials de tot el món. Que l'humanitat sencera, agraida de la seva hospitalitat, pugui cantar també les paraules del reu

Himne Nacional, música per cert d'un catalá, en Blas Parera.

*Y los libros del mundo responden:
¡Al gran pueblo argentino, salud!*

P. REDÓN.

Buenos Aires, 29 Juny de 1916.

Tot llegint... Tot passant...

TROVÉM en un periódic de la *Corte y Villa*: «El alcalde ha impuesto varias multas, que ascienden a 12.000 pesetas, a la Compañía del Gas, por falta de presión en el fluido público.»

Aixó ha succeït a Madrid, no pas a aquí, aont tantes i tantes vegades ho havem reclamat, ja particularment, ja oficialment a l'Ajuntament. Mes aquí tenim un Batlle contrari a la majoria, empró que tot i amb aixó fa el joc a aquesta o lo que es igual, fa el sord a les reclamacions que se li dirigeixen. *Quare causa?* Hi ha qui diu... hi ha qui afirma... que certes conveniencies particulars... o de un empleo... En fi, no ho sabem; mes si podem afirmar que amb aixó no's fa res més sinó beneficiar al *Gasómetro* i perjudicar a Tarragona.

Quan s'hi posará remei? Per ara, es lluny; amb una cosa o altre devien de cobrar-se els de la majoria lo que'ls hi costá ésser-ho. No es aixó?

* * *

Pobre *Eco de la Cloaca!* Qui ho tenia de dir! Ell, que responia a un *deseado y necesario Eco*, que tant li costá arribar al cim en que's trobava, çò és, a ésser portaven de una *excelsa y radiante* majoria, i ara tenir que desaparèixer! Oh i fer-ho aixís, a la quieta, sense despedir-se dels seus *caros colegas* que, com el nostre, li donàvem motiu a escriure algo original i no entregar-se de cos i ànima a les estidores!... Que si farà, si la alegría no dura a la casa dels rics (élls, al revés del ditxo) mentres nosaltres, els pobres, la conservem, encare que sigui *requiebro* que'ns tirava el *desaparecido órgano maurista-datista* en un de ses darrers nombres.

Desitjém a *El Tarraconense*, que la terra li siga lleu. Ah, i una altra vegada avissin, que quan menys els hi dedicarem una *corona*, encare que per aixó necessitem acudir a *cualquiera* de aquells *pocos accionistas y consejeros* del *Gasómetro*.

* * *

I de la bofetada, que hi há? Encare no s'ha pogut aclarir? No ho voliem creure, que no se hagués pogut arribar a sapiguer-ho ben clar; lo succeït; mes ens ho va treure de dubtes *La Voz del Pueblo*, en el seu número de *reaparición* del diumenge passat, i diu que está molt bé, que si tots els que's veuen injuriats, ho fessin com en Larin, de altre manera aniria el mon. I ara, vol callar; la feinada que tindrien els dentistes, amb els sens fi de caixals que amb bofetades se farien caura...

Amb aixó, cuidado senyor K. K. Huet., vosté que en aquell vers, —aont els regidors anaven, amb fanals, buscant la bofetada per la Rambla—, tractava de aclarir una cosa ja tant pública com aquesta bofetada, nos trovi amb algún ferm defensor com el setmanari que'ns ocupa, i no fos cas se enredessin, puix creguins que ho sentiríem de debó.

* * *

Malgrat el haver-se'n queixat tot'hom, ciutadans i forans, continua en el mateix mal estat, el camí que porta al Miracle, plé de pols, terra i pedres que'l fan intransitable de veritat. I l'alcalde continua, també, en el mateix estat, bó i sá, gracias a Deu, no es vritat?

I si la gent se queixa, de que no pod gaudir anant a les nostres hermoses i incomparables platjes, que no hi vaigi; si no venen forasters a Tarragona per a esplaiarse-hi també a les platjes, que no vinguin, tant-se val, dirá l'alcalde, puix que la nostra ciutat es rica. Una prova? El pagar un fluid que

no consumeix, ja per la manca de pressió del Gas com per els molts llums eléctrics que no cremen, durant dies i dies. Ah, si tinguéssim un enginyer industrial que'l pagués l'Ajuntament; aleshores ja fora una altra cosa, puix que si li podria fer comprovar totes aquestes deficiencies que el públic nota i que'n canvi els qui ho podrien fer fé, no se'n cuiden.

Vol fer-nos la mercè, el senyor alcalde, de provar si pod llegir aquestes ratlles, amb la claror que donen els cinc maxeros de gas, de que's componen les *favoles* que hi ha devant mateix de l'Ajuntament? Pela va, que no pod fer-ho.

* * *

Han vist els notables avenços dels Aliats? Fins els italians, aquestos dels qui's tenien tant poques esperances, se han fet sentir i han avençat, apoderant-se darrerament de Gorizia, i amb ella una munió de presoners i un bon i numerós botí. Que hi deuen dir, amb aixó, els nostres germanófls? També dirán que es questió de táctica kaiserina? Ja procurarem enterar-nos, preguntant-ho al *korresponsal* amb fil directa, *Von der Vicens*, de nostra ciutat.

* * *

La idea cristiana en un monument pagà

SOTS aquest titular ha aparegut en *La Tribuna* de Madrid un hermós article, bella i finament traçat per el pulcre escriptor i crític En Tomás Borrás. Per tractar-se de una obra que fa referencia a Tarragona i deguda al geni de un tarraconí, En Juli Antonio, que ja en altres obres ha posat a prova el seu saber i la seva mà creadora de escultures plenes d'expressió, unes; de forces evocadores, altres, i totes elles marades de una grandiositat de concepció, no'ns hem pogut sostreure de reproduir-ne alguns fragments per a que'l nostre públic *sensat*, aquest que en criticar no té qui li passi la mà per la cara, ja que no 'sab mirat l'obra que no hi vegi una forma incitadora, pugui notar quan equivocat va i lo que és més, la manca de sensibilitat artística de que está posseït.

«Las manos creadoras de Julio Antonio—el genio joven de España—han vuelto a infundir alma a la materia y a sacar de la masa criaturas armoniosas que tienen la superior e imperecedera vida de lo que está animado por el espíritu artístico. La nueva obra de Julio Antonio no es una obra de carácter, como sus bustos, que se estudiarán en el porvenir para buscar en ellos los rasgos íntimos de que está basada la raza; no es una obra sensual como la «Venus sin brazos», modelada para el tacto apasionado y para las miradas que quieren beber en la forma incitadora y melodiosa del cuerpo femenino; no es una obra sorprendente de síntesis, de expresión y de fuerza evocadora, de atrevimientos decorativos y de grandeza de concepción como el Wagner.»

Es está nueva obra un monumento, y en este monumento están contenidas tantas ideas, que es doblemente bello por las cualidades que hacen bella a la estatuaría, y porque es la completa exteriorización de cuantos elementos morales, intelectuales e históricos han cuajado en el hecho que el monumento perpetúa.

He aquí el monumento. Una matrona sostiene el cuerpo muerto, que se derrumba, de un guerrero. A sus pies otro luchador, herido, agoniza empujando aún el arma. La agrupación tiene una sencillez suprema y las figuras están trabajadas con una técnica perfecta. Esto en cuanto a lo externo, que no es menester más que apuntarlo, porque es lo que está más cerca de los ojos de todos.

¿Qué quieren decir esa matrona y esos guerreros que han encontrado su fin, una muerte gloriosa? Un monumento es un símbolo, y es menester interpretarle. Simboliza, inmortaliza un instante de la historia de Tarragona, aquel en que la ciudad, con la fiebre de la santa ira, lucha por su independencia y por su libertad contra los franceses. El episodio de Tarragona en la desesperada guerra de España contra Napoleón.

Casi todas las ciudades de España han tenido su día heróico en nuestra epopeya del siglo XIX. Llegados estos momentos de resurrección, casi todas también se han preocupado de perpetuar sus hazañas. El barroquismo de peor gusto, la inconsciencia estética y la moda, han colaborado para crear un género de monumentos que se puede llamar género municipal. Los monumentos a la guerra de la Independencia son más municipales si cabe. Este es el primero que se sabe del estilo municipal.

Pensad que el monumento de Julio Antonio va a elevarse en Tarragona—mar tranquilo, violenta, glauco y azul; olivos pardos con polvo plateado; vides, tierra ondulada en graciosas curvas de colinas; brisa de sol; piedras oscuras; velas latinas; horizonte hacia la civilización antigua. Egipto, Grecia y Roma—. Pensad en el abolengo, en la nobleza, en la seriedad de Tarragona. Es ésta una ciudad donde florece la vida en los siglos anteriores a Jesús y deja en ella surcos profundos de su paso, forma la base de su carácter. Luego el cristianismo la transforma y vuelve su Oriente hacia la gracia espiritual, que así es profundamente grave. Y hoy, las ricas afluencias han formado lo típico de Tarragona, que es semiromana y semimística; alegre y llena de pausa, de ponderación a un tiempo.

Esto es el primer concepto que encontramos en el monumento de Julio Antonio. Todo él está lleno de pagania, es mórbido, con preocupaciones por la belleza de la forma en sus cuerpos desnudos y en la interpretación de los soldados, verdaderos gladiadores. Y fundido en esa visión mediterránea, íntimamente encarnado en ella, está el espíritu cristiano bien determinado.

La matrona—la ciudad, la patria—sostiene a su hijo en brazos y lo muestra para ejemplo, con el mismo piadoso gozo con que la Virgen María ofrecería al Crucificado a los hombres para que le siguiesen en sus hechos. Podría titularse este grupo el Descendimiento. Visto recortado por oscuro, tiene aspecto de cruz.

Además hay otra razón para encontrar en el monumento de Julio Antonio un marcado espíritu religioso: el ser profundamente humana la idea del heroísmo que el monumento representa. Roma después de un triunfo levantaba un arco. Era la ciudad—creemos esto por el origen etrusco de las arcos, puertas de las ciudades—la vencedora, como ahora en esta guerra moderna para Alemania es el Estado el que lucha. Después de Jesús, individualista, son los hombres los que combaten, los que vencen o son vencidos.

Julio Antonio, al dar un tinte tan religioso a su monumento, realza el individualismo de los inmortalizados. No es un concepto abstracto, la ciudad, el Estado, el Imperio, lo que ha vencido. Ha sido el Hombre. Han sido los hombres de Tarragona. Tarragona los muestra con orgullo para que los hombres de mañana sean como los hombres de ayer.»

JOVENTUT NACIONALISTA

EL passat diumenge es celebrá a la Lliga Regionalista, la inauguració de la Joventut Nacionalista creada dins aquella entitat.

Per manca de espai no detallaré, punt per punt, els ardents parlaments de la simpática festa rublerts tots de devotíssim amor a Catalunya; sols volem fer constar que tinguérem força goig en assistir-hi, havent-nos fer sentir moments de veritable emoció com quan en nostres primers anys de vida política, de vida per Catalunya millor dit, ja que per ella i en ella i servem tots els amors, tots els ideals i totes les esperances.

Per Catalunya desitjem de tot cor que els propòsits de la Joventut, tant bellament exposats, madurin fins a rendir el desitjat fruit de la lliberalització... i si amb altesa de miras se comproten i l'enobliment que dona el encomensar una actuació, com si dignéssim al naixer, entonant un himne jaculatori d'amor a la mara estimada, tinguin la seguretat que amb perill o sense, en hores de lluita o de victòria, que la victòria sols es dels que lluiten, ens hi

Els XAROPS, HORXATES i SODES REFRESCANTS

de la antiga i acreditada casa

Esplugas

per sa calitat i bon preu competeixen amb totes les demás marques conegudes.

FÀBRICA I DESPAT: CREU CUBERTA, 32, (Hostafrancs) BARCELONA

trobará sempre als catalans nacionalistas que, com rosaltres, malgrat siguem en diferent camp, tenim per demunt de tot, l'amor a Catalunya.

RENOVACIÓ al desitjar-vos llarga vida, vos remercia coralment les atencions que en son representat tingúreu.

LLIBRES REBUTS

«Boletín Arqueológico», núm. 11, Març-Abril de 1916.

El darrer número publicat de aquest botlletí, orgue de la «Sociedad Arqueológica tarraconense», conté el següent sumari, tot ells interessant:

«Museos diocesanos», continuació del discurs pronunciat en la inauguració del de Tarragona, per el Excm. i lltm. senyor Arquebisbe Dr. D. Antoni López Peláez.—«Paseos arqueológicos por la diócesis de Tarragona», continuació de la iglesia de Santa Tecla, per Angel del Arco.—Crónica.

Obres complertes de Mossén Jacinto Verdguer.—Volúm XXVI.—Discursos, Articles.—Pròlegs.

S'ha publicat el XXVI volúm d'aquesta col·lecció de les obres complertes de Mossén Cinto, que amb tan bon acert la benemèrita *Il·lustració Catalana* ve editant.

El volúm que tenim al davant conté dotze discursos, vint articles i tres pròlegs, pronunciats i escrits per Verdguer, en diferents dates, i que malgrat el temps transcorregut fant de molt bon rellegí.

En paper *couché* s'hi publica un retrat de Mossén Cinto, aiguafort de Teyssonnières.

NOVES

El Jutjat municipal ha resolt favorablement la demanda presentada per el «Centro de Maestros Peluqueros y Barberos» de nostra ciutat, en contra del soci de dita entitat N'Antoni Escoda, a qui se li reclamaven 50 pessetes en concepte de indemnizació al incumpliment de certs acords presos per unanimitat en la societat de referencia.

La part demandant ha estat representada per son president En Joan Llorc, representant al mandat el procurador En Teodor Llaberia.

En el darrer quadern de la *Lectura Popular* s'hi publica «Monòlegs i quadros», del festiu i malanguanyat escriptor Eduard Coca i Vallmajor.

Avui den de celebrar-se a Barcelona l'anunciada Assamblea general de la Unió Catalanista per a ésser el legida la Junta permanent de la mateixa.

Per a avui el Club Gimnàstic ha organitzat una excursió a Comarruga. Segons impresions de darrera hora haurán sigut moltes les famílies que passaran el dia de avui en aquell lloc tan bonic.

El notable bogador En Carles Bonet, soci del Club de Mar, del Centre A. de Dependents de Comerç de Barcelona, se proposa cubrir a rem el *raid* Barcelona-Tarragona, sortint al efecte ahir a la tarda de aquella ciutat, amb l'intenció de arribar al nostre port avui a la matinada. Segons se'ns ha manifestat, son molts els socis del nostre Club Náutic que sortiran a rebre'l en diferents canoes.

Aquesta setmana ha mort En Pere Falqués, arquitecte municipal de Barcelona. Descansi en pau i rebi la seva família el testimoni de nostre condol.

Els nostres amics, la raó social Masdeu i C.^a han ofert al Club Gimnàstic una Copa de plata per a que serveixi de premi en el campionat provincial de bicicletes, qual cursa se farà amb ocasió de les festes que se organitzen per Santa Tecla.

Durant el passat mes de Juliol van ésser embarcats en el nostre port 9.000 bocois de vi, cantitat que no se havia embarcat des de fa molts anys, en aquest més.

El Centre Republicà Català Sang Nova, amb la valiosa cooperació de distingides personalitats i corporacions, ha organitzat son primer Concurs de Lectura i Escriptura Catalanes, al qual convoca a nois i noies, convidant-los a inscriure's per a pendre part en aquesta patriòtica lluita cultural.

La inscripció se farà a l'estatge de Sang Nova, Concell de Cent, 18, de vuit a nou del vespre, tots els dies, i, a més, a la tarde dels festius, cloent-se el dia 15 del proper mes de Setembre.

Els qui vulguin inscriure's presentarán la nota on constin els respectius noms, domicili, edat i la Secció del Concurs—Lectura o Escriptura, o les dues alhora—a que s'inscriuen.

Els exercicis per als concursants de llegir serán la lectura d'un fragment, que senyalarà, en el mateix acte, la Comissió examinadora; per als d'escriure, la escriptura de qualques mots dictats per la nomenada Comissió.

Podrán pendre part a les Seccions del Concurs nois i noies de menys de catorze anys, havent d'ésser domiciliats a Hostafrancs o a Sans.

Els exercicis tindrán lloc el 24 de Setembre—nou dies després d'haver estat closa la llista de les inscripcions—, a les deu del matí, distribuint-se oportunament, en un acte solemne, les distincions als que n'hagin estat guanyadors.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA - de la -
Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panyes de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissió general
 de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge
 de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Viá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires.

Demanenlo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria

Novitat

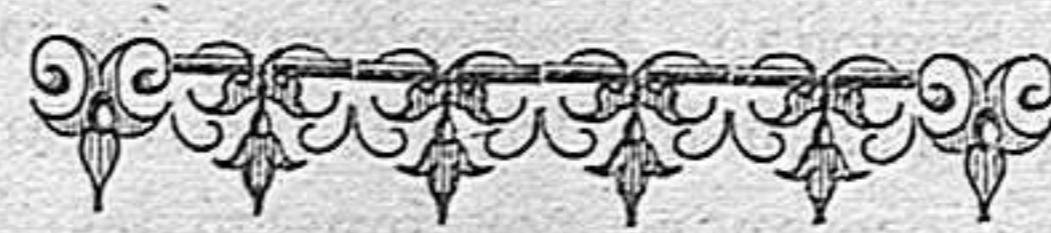
= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
 sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peçes soltes per a
 Bicycletes,

Motocicletes
 i Automovils

Olis lubricants, betzines i bujies.
 Vulcanització i venda de Neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.^a

Unió, 32 :: Telèfon 259

Garage: Unió, 45

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiam-
 bres, conserves, vins, xampanyes
 :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanyos : Escribanies : Plu-
 mes Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MENJADORS DEL JARDÍ

DE

FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
 vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
 Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Cafè - Li ors - Dolços

Explendit servei

: de Restaurant :

Piano elèctric - Obert dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Telèfon, 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles per a home

Gilabert Germans

PREUS BARATOS

Bere Lloret

Corredor Reial de Comerç

Apodaca, 9

Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics,
 a mida i de luxe.

PREUS FIXOS

Grans existències
 de totes mides i
 classes.

Carrer Major, 2
 Tarragona

Fàbrica de Braguers

I DE

Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el més pràctic i modern per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebel·les que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infància i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ
 DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNIÓ, 34 — TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i conva-
 lencia

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per
 a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regals — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona